

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Revizija akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami

(COM(2022) 581 final)

(2023/C 184/14)

Poročevalka: **Ozlem YILDIRIM**

Soporočevalec: **Cillian LOHAN**

Zaprosilo	Evropska komisija, 25. 11. 2022
Pravna podlaga	člen 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije
Pristojnost	strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje
Datum sprejetja na seji strokovne skupine	9. 3. 2023
Datum sprejetja na plenarnem zasedanju	22. 3. 2023
Plenarno zasedanje št.	577
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	152/0/1

1. Sklepi in priporočila

1.1 Revidirani akcijski načrt EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami vsebuje številne dobre elemente, zaradi katerih bi bil lahko uspešen. Štiri prednostne naloge in njihovi cilji so dobro zasnovani ter pomenijo izboljšanje v primerjavi s prejšnjo različico. Vendar je Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) zaskrbljen glede sredstev, ki se bodo dodelila za izvajanje načrta na nacionalni ravni, in njihove zadostnosti, saj bi bil lahko načrt tako kot njegov predhodnik zaradi nezadostnih sredstev neuspešen.

1.2 EESO pozdravlja zavezo Evropske komisije, da bo zagotovila zadostne finančne in človeške vire za omejitev nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami tako, da bo trgovino s temi vrstami vključila v sklade EU, ki obravnavajo: (i) varnost in organizirani kriminal, (ii) okolje in (iii) mednarodno sodelovanje/partnerstva. To bi morala biti prednostna naloga zlasti v okviru platforme EMPACT, Sklada za notranjo varnost, programov LIFE in Interreg ter Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje.

1.3 Vendar je treba določiti, kolikšen delež teh sredstev bo v celoti namenjen omejevanju nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami, saj bo to bo prispevalo k prevzemanju odgovornosti za akcijski načrt. Države članice bi se morale zavezati, da bodo zagotovile zadostna sredstva za usposabljanje specializiranega osebja v svoji državi za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami. Dodeljena sredstva bi bilo treba v okviru izvajanja akcijskega načrta na nacionalni ravni sporočati, spremljati in ocenjevati. Z njimi bi se morala financirati tako oprema kot tudi osebje. Poleg tega je treba poskrbeti za dobre delovne pogoje s polno pravico do kolektivnih pogajanj in za možnosti poklicnega napredovanja. To je ključnega pomena za privabljanje najboljšega kadra in ohranjanje visoke ravni motivacije. Posebno pozornost je treba nameniti vprašanjem zdravja, blaginje in osebne varnosti.

1.4 Boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami bi bilo treba vključiti v vsa področja politike na ravni EU in držav članic. Za vse akterje, ki sodelujejo pri preprečevanju nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami, bi bilo treba izvajati enotno usposabljanje in določiti njegovo minimalno raven. Poleg tega je potrebna prilagojena krepitev zmogljivosti glede na znanja in spretnosti, ki so potrebni na različnih področjih, na katerih je razširjena nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami. Tožilstvo, sodstvo, carinski organi, nacionalni organi Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES) in policija bi morali imeti specializirane enote ali osebje. Usposobljeni bi morali biti za odkrivanje kaznivih dejanj, povezanih s prostoživečimi vrstami, prijete vpleteneh, njihov kazenski pregon in izrekanje sodb.

1.5 V vseh državah članicah bi bilo treba vzpostaviti enotne strukture. EESO predlaga, naj bodo to medagencijski odbori in specializirane enote oziroma osebje, usposobljeno za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami. Ti medagencijski odbori bi vključevali predstavnike specializiranih enot za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi

vrstami. Medagencijski odbori bi bili zlasti koristni pri svetovanju in organizaciji skupnih preiskav, ki bi v državah članicah potekale v sodelovanju z drugimi agencijami, ki obravnavajo druge nezakonite dejavnosti, kot sta finančni in računalniški kriminal. Ti dve vrsti kriminala sta običajno povezani s trgovino s prostoživečimi vrstami, saj hudodelske združbe v trgovini s proizvodi iz prostoživečih vrst lahko in tudi dejansko uporabljajo te kanale za druge vrste kaznivih dejanj (na primer za nedovoljeni promet s prepovedanimi drogami ali pranje denarja). S socialnimi partnerji in civilno družbo bi bilo treba vzpostaviti namenske kanale za komunikacijo in sodelovanje.

1.6 Z uvedbo obveznosti glede potrebne skrbnosti za podjetja, ki trgujejo v EU – z ambiciozno direktivo o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti – bi ta podjetja spodbudili k trgovanju s trajnostno pridobljenimi prostoživečimi vrstami in jih odvrgli od nezakonitih dejavnosti ter organom pregona olajšali odkrivanje storilcev kaznivih dejanj.

1.7 EESO meni, da je pomembno sodelovati z gospodarskimi sektorji, povezanimi s trgovino s prostoživečimi vrstami, da bi zmanjšali povpraševanje po proizvodih iz prostoživečih vrst v EU in omejili uvoz nezakonitih proizvodov iz prostoživečih vrst. V načrtu so predvidene tematske seje s skupino EU za uveljavljanje na področju trgovine s prostoživečimi vrstami, da bi ustrezni predstavniki podjetij lahko obravnavali posebna vprašanja (npr. tradicionalno medicino, eksotične hišne živali, luksuzno industrijo, lovski turizem, les, ribištvo in trgovino z ribiškimi proizvodi, prevoz, kurirska podjetja in spletno trgovino). Vendar bi morale biti glavna značilnost strategije usklajene kampanje obveščanja širše javnosti (zlasti namenjene zmanjšanju povpraševanja). Tudi organizacije civilne družbe bi lahko pripomogle k zmanjšanju povpraševanja z ozaveščanjem in izvajanjem kampanj za zmanjšanje povpraševanja, namenjenih skupnostim, ki uporabljajo nezakonite proizvode iz prostoživečih vrst v EU.

1.8 EESO poziva Komisijo, naj nacionalne in nadnacionalne organe kazenskega pregona vključi v prizadevanja za večjo prepoznavnost preprečevanja in pregona trgovine z ogroženimi vrstami v okviru njihovega komuniciranja o organiziranem kriminalu, in sicer tako v okviru stalnih komunikacijskih orodij kot tudi časovno omejenih ciljno usmerjenih kampanj.

1.9 Poglavitnega pomena je tudi, da Evropska komisija vzpostavi jasen in ambiciozen mehanizem spremljanja in ocenjevanja, ki bo omogočil spremljanje izvajanja akcijskega načrta ter merjenje z njim povezanega napredka in uspešnosti. Pri tem je treba upoštevati zunanje delovanje EU pri zatiranju nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami (v skladu s 4. prednostno nalogo).

2. Ozadje

2.1 Nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami je postala ena najdonosnejših organiziranih kriminalnih dejavnosti. Po ocenah Komisije na svetovni ravni letno ustvari 20 milijard EU prometa⁽¹⁾. V zadnjih letih se je močno povečala po vsem svetu, saj velja za dejavnost z nizkim tveganjem in visoko donosnostjo.

2.2 Evropska unija je kljub svojemu celovitemu pravnemu okviru za zaščito prostoživečih vrst pomemben končni trg in tranzitna platforma za prostoživeče vrste, s katerimi se nezakonito trguje. Pomen EU kot trga za nezakonite proizvode iz prostoživečih vrst je podrobno opisan v letnih poročilih o velikih zasegih, ki jih Evropska komisija zahteva od leta 2011.

2.3 Ker je EU pomemben trg za proizvode iz prostoživečih vrst, je Evropska komisija sprejela doslej najodločnejše ukrepe, da bi podjetja, potrošnike in splošno javnost ozaveštila o lastnostih in obsegu nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami v Evropi. Februarja 2016 je zato sprejela akcijski načrt EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami⁽²⁾, s katerim je vzpostavila celovit okvir za boj proti tej nezakoniti trgovini v EU in za krepitev vloge EU v svetovnem boju proti takšnim nezakonitim dejavnostim. S tem akcijskim načrtom se je nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami sicer začela obravnavati prednostno, a je bil njegov vpliv na zmanjšanje povpraševanja skromen. Organizacija TRAFFIC⁽³⁾ je izdala poročilo⁽⁴⁾, v katerem so zbrani podatki o vseh zasegih, ki so se leta 2018 izvedli na podlagi konvencije CITES. Ti podatki kažejo, da se povpraševanje po prostoživečih vrstah v EU v primerjavi s prvimi podatki, zbranimi za leto 2011, ni spremenilo.

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/environment/cites/infographics_en.htm

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/environment/cites/trafficking_en.htm

⁽³⁾ <https://www.traffic.org/>

⁽⁴⁾ <https://www.traffic.org/site/assets/files/12745/eu-seizures-report-2020-final-web.pdf>

2.4 V zadnjem poročilu organizacije TRAFFIC o zasegih za leto 2020 ⁽⁵⁾ je viden vpliv pandemije COVID-19 na nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami. K manjšemu številu prijavljenih zasegov je verjetno prispeval upad trgovine zaradi motenj v zračnem prometu in motenj pri komercialnih dejavnostih ter drugih ovir pri prevozu in prodaji blaga, ki jih je povzročil COVID-19. Leta 2020 je bilo v EU prestreženih bistveno manj proizvodov, vendar to ne pomeni nujno sprememb v povpraševanju ali delovanju nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami.

2.5 EU ni zgolj uvozni trg, temveč je tudi regija, iz katere izvirajo nekatere ogrožene vrste, na primer jegulja (*Anguilla anguilla*). Med letoma 2016 in 2017 je bilo aretiranih 48 ljudi in zaseženih 4 000 kg živih mladih jegulj, vrednih približno 4 milijone EUR. Poleg tega niso vse prostoživeče vrste, pripeljane v Evropo, namenjene evropskim trgovim, saj je EU pogosto le vmesna postaja. Organi pregona pogosto zasegajo luskavce, morske konjičke, slonovino in plavuti morskih psov iz Afrike, ki so namenjeni v Azijo.

3. Splošne ugotovitve

3.1 EU mora ostati pozorna in okrepiti svoja prizadevanja, da bi ustavila trgovino s prostoživečimi vrstami in odpravila njene posledice. Ta donosna trgovina namreč ne le ogroža zdravje ljudi zaradi nevarnosti prenašanja zoonotskih boleznih, temveč tudi neposredno spodkopava politike EU za spodbujanje trajnostnega razvoja po vsem svetu, zlasti cilje trajnostnega razvoja, povezane z varovanjem biotske raznovrstnosti in ekosistemov ⁽⁶⁾, pa tudi prizadevanja za krepitev dobrega upravljanja in odpravljanje neenakosti.

3.2 Nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami številne (tudi nekatere znamenite) vrste potiska na rob izumrtja, poleg tega pa ovira tudi trajnostni gospodarski razvoj ⁽⁷⁾. Akcijski načrt EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami je treba torej dobro izvajati, da bi izpolnili mednarodne okoljske sporazume EU, zlasti Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES) ter Konvencijo o biološki raznovrstnosti. Vendar EESO spodbuja Evropsko komisijo, naj svojih prizadevanj ne omeji zgolj na te mednarodne sporazume, saj bo tako izboljšala varstvo prostoživečih vrst v EU in omejila nezakonito trgovino z njimi, ti učinki pa ne bodo vidni zgolj v EU, temveč tudi po svetu. Nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami je med glavnimi povzročitelji izgube biotske raznovrstnosti, ki ogroža preživetje številnih vrst in prispeva k podnebnim spremembam, saj se zaradi nje povečuje nezakonita sečnja dreves, ki so nujna za shranjevanje ogljika.

3.3 Enako pomembno je ustaviti mednarodni organizirani kriminal in njegove usodne posledice. V skladu s poročilom, ki sta ga pripravila Program Združenih narodov za okolje (UNEP) in Interpol, se je vrednost okoljske kriminalitete povečala za 26 % ⁽⁸⁾. To vključuje tudi nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami in ogroža mir, varnost in pravno državo, pogosto pa se prepleta z drugimi hudimi kaznivimi dejanji, kot so korupcija ter računalniški in finančni kriminal. V nekaterih afriških regijah nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami na primer ogroža nacionalno varnost. Pri tem je treba omeniti tudi umore in atentate, saj se ljudje, ki so odgovorni za varovanje ogroženih vrst, soočajo z resnično grožnjo za svoje življenje in veliko žrtvujejo za svoja prizadevanja. Organizacija Thin Green Line Foundation je na podlagi sporočenih podatkov ugotovila, da so divji lovci med letoma 2009 in 2016 ubili 595 čuvajev. Več sto čuvajev je bilo ubitih tudi v državah v razvoju, vendar ti podatki niso uradno zabeleženi. Iz uradnih podatkov je razvidno, da je bilo leta 2017 ubitih 100 čuvajev, leta 2018 pa tudi približno toliko, kar pomeni skoraj dve smrtni žrtvi na teden ⁽⁹⁾.

3.4 EESO pozdravlja revizijo akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami in odločitev, da se bo Evropska komisija pri svojem ukrepanju prednostno osredotočala na to vprašanje. Strinja se z oceno prejšnjega akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, v kateri Evropska komisija ugotavlja, da je pomanjkanje specializiranega osebja, virov in usposabljanja v številnih državah članicah in državah, ki niso članice EU, še vedno velik problem. Pomembno je tudi izboljšati sodelovanje (i) v državah članicah EU, (ii) med državami članicami EU, (iii) med EU in državami, ki niso članice EU, ter (iv) z deležniki in civilno družbo. Poleg tega bi bilo treba storiti več za zagotavljanje digitalne sledljivosti in digitalnega sodelovanja med agencijami.

⁽⁵⁾ https://www.traffic.org/site/assets/files/17391/2020_eu_seizures_report_final.pdf

⁽⁶⁾ <https://sustainabledevelopment.un.org/topics/biodiversityandecosystems>

⁽⁷⁾ Izvleček iz zaključkov analize Evropske komisije: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016SC0038>.

⁽⁸⁾ UNEP-INTERPOL Report: Value of Environmental Crime up 26% (Poročilo UNEP-INTERPOL: Vrednost okoljske kriminalitete višja za 26 %).

⁽⁹⁾ <https://globalconservation.org/news/over-one-thousand-park-rangers-die-10-years-protecting-our-parks/>

3.5 EESO pozdravlja, da je Evropska komisija revizijo direktive o okoljski kriminaliteti povežala z akcijskim načrtom EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami. Vendar je zaskrbljen, da na podlagi direktive o okoljski kriminaliteti ne bo mogoče izreka učinkovitih in odvračilnih sankcij za nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami. Svet je 9. decembra 2022 sprejel stališče o tem dosjeju in bistveno znižal kazni za fizične osebe ter hkrati zmanjšal cilje glede usklajevanja sankcij za pravne osebe. Kazni, ki jih predlaga Svet, so preblage, da bi bile odvračilne in učinkovite. Zgornje meje glob bi morale znašati vsaj 15 % skupnega svetovnega prometa pravne osebe, kar je veliko več kot 5 % ali 3 %, ki jih je sprejel Svet. EESO meni, da je ambiciozna direktiva o okoljski kriminaliteti ključna za uspeh akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami.

4. Posebne ugotovitve

4.1 V akcijskem načrtu bi morali biti izrecno omenjeni žvižgači in drugi zagovorniki okoljskih človekovih pravic kot pomembni akterji pri razvoju in izvajanju tega načrta na ravni EU in na nacionalni ravni, saj imajo poglobljeno vlogo pri razkrivanju in preprečevanju kršitev okoljskega prava. Poleg tega bi jih bilo treba pri prijavljanju nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami ali zagotavljanju podpore pri preiskavah zaščititi pred ustrahovanjem ali sodnimi postopki, kot je trenutno navedeno v direktivi o okoljski kriminaliteti.

4.2 EESO meni, da je pomembno sodelovati z gospodarskimi sektorji, povezanimi s trgovino s prostoživečimi vrstami, da bi zmanjšali povpraševanje po proizvodih iz prostoživečih vrst v EU in zmanjšali nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami ter poskrbeli za to, da je vsakršno trgovanje s prostoživečimi vrstami zakonito in trajnostno. V načrtu so predvidene tematske seje s skupino EU za uveljavljanje na področju trgovine s prostoživečimi vrstami, da bi ustrezni predstavniki podjetij lahko obravnavali posebna vprašanja (npr. tradicionalno medicino, eksotične hišne živali, luksuzno industrijo, lovski turizem, les, ribištvo in trgovino z ribiškimi proizvodi, prevoz, kurirska podjetja in spletno trgovino). Vendar bi bilo treba vlogo, ki jo lahko imajo organizacije civilne družbe v boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, bolje priznati in upoštevati v akcijskem načrtu in njegovem izvajanju (npr. ozaveščanje in izvajanje kampanj za spremembo vedenja). Informacije o pravilih, tveganjih in posledicah trgovine s proizvodi iz prostoživečih vrst ter njihove uporabe, ki jih EU zagotavlja svojim državljanom, niso dovolj razširjene, informacije o praksah in uporabi tradicionalne medicine (pri kateri se za izdelavo zdravil uporabljajo deli in derivati prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst) pa so široko dostopne po vsej EU. Te prakse so tvegane za uporabnike (nekatera od teh zdravil namreč nimajo znanstveno dokazanih koristi) in pogubno vplivajo na prostoživeče vrste, ki se lovijo in prodajajo (saj to pospešuje njihovo izumiranje). EU bi lahko z okrepitevijo prizadevanj za preprečevanje na tem področju trgovino z nezakonitimi proizvodi iz prostoživečih vrst na letni ravni zmanjšala za do 30 %, saj ta delež ustreza količini zaseženih proizvodov iz prostoživečih vrst, namenjenih medicinski uporabi v EU⁽¹⁰⁾. V tem smislu bi lahko EESO in organi kazenskega pregona sodelovali tudi pri pripravi javnih kampanj za ozaveščanje o tem problemu.

4.3 EESO predlaga, naj vse države članice enotno pristopijo k dodeljevanju jasnih odgovornosti za izvajanje ukrepov na nacionalni ravni in zagotavljanje usklajevanja med ustreznimi akterji. Različne možnosti, kot so na primer v načrtu navedene za zagotavljanje usklajevanja (na primer z: (i) ustanovitvijo medagencijskih odborov ali memorandumov o soglasju, (ii) sprejetjem nacionalnih akcijskih načrtov ali (iii) imenovanjem nacionalne kontaktne točke), bodo povzročile negotovost, saj bodo različne države članice izbrale različne možnosti. K izvajanju akcijskega načrta bo prispevala vzpostavitev medagencijskih odborov na nacionalni ravni, ki bodo imeli vsak svojo kontaktno točko.

4.4 Ključno je, da se tem medagencijskim odborom in specializiranemu osebju ali enotam v vseh 27 državah članicah zagotovi enotno usposabljanje. To bi olajšalo sodelovanje znotraj držav članic in med njimi, saj bi osebje enako ravnalo pri odzivanju, preiskovanju in pregonu. Sodelovanje in usklajevanje med državami članicami ter državami zunaj EU se bosta izboljšala tudi zaradi kontaktne točke, ki jo bo imel vsak posamezni medagencijski odbor, saj bo ta olajšala in pospešila komunikacijo med medagencijskimi odbori in specializiranim osebjem v državah članicah, zlasti v nujnih primerih, povezanih z nezakonito čezmejno trgovino. Kontaktne točke bi lahko omogočile tudi prožnejše sodelovanje med državami članicami, saj za lokalno omejene zadeve, ki zajemajo dve državi, ne bodo odvisne od mednarodnih organov, kot je Europol. Vendar bi te skupine lahko bile izpostavljene in postale tarča organiziranega kriminala, zato bi morale biti podrobne informacije o kontaktnih točkah dostopne le organom kazenskega pregona in pravosodnim organom, da se zaščitita identiteta osebja.

⁽¹⁰⁾ Svet dosegl dogovor o pogajalskem mandatu glede direktive o okoljski kriminaliteti – Svet EU (europa.eu).

4.5 Države članice poročajo, da imajo pri izvajanju akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami težave zaradi pomanjkanja virov in osebja, zato je še toliko pomembneje zagotoviti, da se bodo države članice zavezale namenjanju zadostnih virov za izvajanje novega akcijskega načrta EU na nacionalni ravni. Viri so pomembni tudi za zagotavljanje dostojnih delovnih pogojev za osebje.

4.6 V besedilu bi bilo treba izrecno navesti obveznost držav članic, da zagotovijo zadostna sredstva za usposabljanje specializiranega osebja v svoji državi za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami. Dodeljena sredstva bi bilo treba v okviru izvajanja akcijskega načrta na nacionalni ravni sporočati, spremljati in ocenjevati. Sredstva bi se morala namenjati ne le za osebje, ampak tudi za opremo. Poleg tega je treba poskrbeti za dobre delovne pogoje s polno pravico do kolektivnih pogajanj in za možnosti poklicnega napredovanja. To je ključnega pomena za privabljanje najboljšega kadra in ohranjanje visoke ravni motivacije. Posebno pozornost je treba nameniti vprašanjem zdravja, blaginje in osebne varnosti. Vsem akterjem, ki sodelujejo pri preprečevanju trgovine s prostoživečimi vrstami, bi bilo treba zagotoviti enotno usposabljanje in v državah članicah za to vzpostaviti enotne strukture. EESO predlaga, naj bodo to medagencijski odbori in specializirane enote oziroma osebje, usposobljeno za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami.

4.7 V akcijskem načrtu je poudarjena vloga različnih mednarodnih agencij in pobud, kot je Evropska večdisciplinarna platforma proti grožnjam kriminala (EMPACT), ki je vodilni instrument za večdisciplinarno in večagencijsko operativno sodelovanje pri boju proti organiziranemu kriminalu na ravni EU. Platforma EMPACT bi bila lahko ključni instrument za izvajanje akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami. Organizirala bi lahko na primer enotno usposabljanje za medagencijske odbore in specializirano osebje v vseh državah članicah.

4.8 Akcijski načrt EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami bi moral vključevati preprečevanje nezakonitega lova, zlasti za trofeje. V Karpatih se na primer nezakonito lovijo medvedi, a divji lovci prejemajo nizke kazni, ki niso dovolj odvračilne.

4.9 EESO se strinja s predlogom, da bi se v okviru platforme EMPACT usklajevale redne skupne operacije, ki bi vključevale čezmejno sodelovanje držav članic EU, Evropske komisije (OLAF) in ustreznih agencij EU, kot so Eurojust, Frontex, Europol in Evropska agencija za nadzor ribištva. Ponovno je treba poudariti, da je za zagotavljanje učinkovitega sodelovanja ključno ustrezno dodeljevanje sredstev na nacionalni ravni.

4.10 Kar zadeva trgovinske ukrepe in instrumente, ki bodo podpirali boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, EESO pozdravlja predlog za vključevanje ambicioznih zavez za boj proti tej nezakoniti trgovini v prihodnje sporazume o prosti trgovini. Vendar to ne bo dovolj, da bi omejili nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami. Prizadevanja EU za povečanje možnosti za mednarodno trgovino in naložbe bodo neuspešna ter bodo imela nasprotni učinek od zelenega, če EU ne bo hitro zapolnila vrzeli v kazenskem pregonu. Za ta namen bi se lahko uporabljali tudi digitalni potni listi za izdelke, saj bi z njimi lahko povečali sledljivost in preglednost glede tveganj v svetovnih dobavnih verigah ter podprli skupne mednarodne mehanizme za nadzor in prizadevanja za izvrševanje, zagotovili pa bi tudi, da bodo ljudje in potrošniki imeli enako kakovostne informacije o izdelkih, ki jih kupujejo, ne glede na njihov izvor.

V Bruslju, 22. marca 2023

Predsednica
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Christa SCHWENG